

HEIMABEITINI ERU GÓÐ AT GANGA Á

MEN HJÁ **FLEIRI** Á BYGD VAR **HØVUÐSSTAÐURIN** GÓÐUR **AFTRAT** FYRI
FÝRA ÁRUM SÍÐANI, OG HJÁ **ONKRUM Í HØVUÐSSTAÐNUM** KOM TAÐ VÆL
VIÐ AT EIGA EITT **KLÍPI Á BYGD** AT LYFTA SEG UM **TINGGÁTTINA** VIÐ

VAL OG TØL

Jóannes Hansen
joannes@sosialurin.fo

Hesa vikuna er rættuligur valfepur farin at gera um seg. Tað tók sína tíð hjá valevnum, flokkum og miðlum at svinga seg. Á fólkatingsvalinum fyri einum stórum mánað síðani var millum lítið og einki valstrið. Tað var einki at siga til, tí tað var neyðugt at umsita krútið við skili. Hesa vikuna er nógv futtað av, og tað verður ikki minni í næstu viku, sum tað nærkast fram ímóti leygardegnum 29. oktober, tá ið slagið skal standa.

Valdagurin er 29. oktober, men í veruleikanum er ein partur av valinum longu avgreiddur, og ein partur verður avgreiddur fram til valdagin.

Tann parturin, sum longu er avgreiddur, er tann, at tað leygarkvøðið klokkan 18 var greitt, hvørji valevni tað er møguleiki at velja ímillum. Aðra staðni er tað soleiðis, at tað valdagin ber til at skriva navnið á onkrum veljara á atkvøðuseðilin, hóast hesin ikki er uppstillaður, og um hesin fær nóg nógvar atkvøður á henda hátt, so er hann valdur. Dømi er um onkran í USA, sum fleiri ferðir er valdur á henda hátt.

Hjá okkum er tað soleiðis, at um annað enn ein krossur er á atkvøðuseðlinum, so verður hann ikki taldur við. Tí er valið nú avmarkað til teir flokkar og tey valevni, sum eru skrásett hjá valnevndini.

Hjá summum kennist uppstillingin

góð, og hjá øðrum man hon kennast trong og sum hóttan. Eitt nú er tað merkisvert, at sambandsfelagið í Suðurstreymoy, sum umboðar flestu veljararnar, hevur stillað færri valevni upp enn sambandsfelagið í Eysturoy. Í Suðurstreymi eru seks sambandsvalevni, og í Eysturoy eru tey sjei. Hetta kemur kanska væl við fyri einstaka valevni í høvuðsstaðnum, men fyri flokkin hilmast tað ivaleyst betri við Eysturoyar loysnini. Men tað kann kanska eisini fara at vísa seg, at sambandsvalevnini á bygd hava betri møguleika at vinna atkvøður í høvuðsstaðnum, nú tað er so langt millum sambandsvalevnini í Havn.

Tey, sum eru uppstillað, og tey, sum

reka fyri valevnini, dríva í hesum døgum á at fáa sum flest at brævatkvøða. Nógvir føroyingar eru mynstraðir við føroyskum og útlenskum skipum. Teir, sum verða burturstaddir valdagin, hava við brævatkvøðuni møguleika at nýta sín rætt at vera við til at manna tingið. Um teir ikki gáa um hetta sjálvir, so eru valevnini mong, sum minna teir á tað. Og tað sama er galdandi fyri handverkarnar, sum arbeiða uttanlands, um lesandi uttanlands og um tey, sum verða burturstødd av øðrum orsökum valdagin og um tey, sum ikki hætta sær at fara av húsum at velja.

Hjá øllum hesum er valdagurin nú. Og tey kunnu fáa eyka møguleika, um tey valdagin iðra seg um valið, sum tey

hava gjørt. Tá ber framvegis til at mæta upp á valstaðnum og at greiða atkvøðu, og so verður brævatkvøðan skrottað.

Gáttirnar

Sjey flokkar eru at velja ímillum og eingin uttanflokka listi. Fyri at rækka inn um tinggáttina skal ein flokkur hava 1/33 part av atkvøðunum. Tað eru stívliga 35 túsund veljarar. Um vallut-tøkan hesa ferð verður, sum hon hevur verið seinastu ferðirnar, so fara umleið 90 prosent ella 31500 á val. 1/33 partur verður so umleið 950 atkvøður, og so mongar atkvøður skulu flokkarnir hava fyri at rækka upp um tinggáttina.

Tað er ásett í vallógini, at tingmannatalið er 33, og parturin, sum hvør flokkurin fær av samlaða talinum, er brotparturin av atkvøðunum, sum hvør flokkurin fær.

Hvussu nógvar atkvøður einstaki tingmaðurin skal hava fyri at koma á ting, ber ikki til at siga fyri vist. Tað valdast eitt nú um, hvussu nógvar atkvøður tey fáa, sum standa seg best á ymsu listunum.

Sum tað sæst á talvunum, so var Katrin Dahl Jakobsen í Javnaðarflokkinum tann, sum fyri fýra árum síðani varð vald við fægst persónligum atkvøðum. Hon varð vald við 283 persónligum atkvøðum. Triggir tingmenn vórðu valdir við færri enn 300 persónligum atkvøðum, og stívliga helmingurin – 17 av 33 – vórðu vald við fleiri enn 400 persónligum atkvøðum.

Fimm valevni vórðu ikki vald fyri fýra árum síðani, hóast tey vunnu fleiri